

**JENÍKU,
TYS TO
PODEPSAL?**

PRODANÁ NEVĚSTA
NA PRKNECH PROZATÍMNÍHO,
STAVOVSKÉHO A NÁRODNÍHO
DIVADLA V LETECH 1868 AŽ 2020

OBNOVENÁ PREMIÉRA
13. ÚNORA 2020
V DIVADLE KOMEDIE

REŽIE A DRAMATURGIE
KULISY
KOSTÝMY
PRODUKCE

PETR ERBES A BORIS JEDINÁK
JAN TOMŠŮ
ALŽBĚTA VITVAROVÁ
ANNA STRNADOVÁ, PROKOP
NOVÁK A PATRICIE BELECOVÁ

SÓLISTÉ

BARBORA BOČKOVÁ
CYRIL DOBRÝ
KATEŘINA KOZINOVÁ
KRYŠTOF KRHOVJÁK
MARIE ANNA KRUŠINOVÁ
ŠTĚPÁN LUSTYK
MILAN VEDRAL
TEREZA TĚŽKÁ
VOJTĚCH VONDRÁČEK
JIŘÍ ŠTĚPNIČKA

I INSPICE SEBASTIAN BLAŽEK

Manažerka provozu Martina Čacká. Technika, světla a zvuk pod vedením Roberta Štěpánka. Garderoba Gabriela Vodrážková. Plátno zapůjčila Jednota Orel Oldříš. Domeček zapůjčil Divadelní ochotnický spolek Tyl Polička. Bránu a část kostýmů zapůjčilo divadlo DISK.

Inscenace vznikla jako absolventská práce studentů Katedry alternativního a loutkového divadla (KALD) DAMU v divadle DISK.

PRODANÁ NEVĚSTA

KOMICKÁ OPERA VE TŘECH JEDNÁNÍCH

OSOBY:

Krušina, sedlák.
Ludmila, jeho žena.
Mařenka, jeho dcera.
Mícha, statkář.
Háta, jeho žena.
Vašek, její syn krevný.
Jeník, její nevlastní syn.
Kecal, dohazovač.
Komediant, principál.
Esmeralda, jeho dcera.
Indián, komediant druhý.
Selský lid. Kluci. Komedianti.
Na venkově o pouti.

JEDNÁNÍ PRVNÍ.

Náves, po straně hospoda. – Pouti.

VÝSTUP 1.

Mařenka. Jeník. Selský lid.

SBOR

Proč bychom se netěšili,
když nám pán Bůh zdraví dá.
Kdož z nás ví, zdaž pout' budoucí
vesele tak uhlídá.
A kdo ženat, která vdaná,
rozžehnej se s radovánky.
Žena doma hospodaří,
muž se uklídá za džbánky.
Ouvej, ouvej,
konec radostí,
hrnou se starosti,
zlosti, mrzutosti.
Proč bychom se netěšili,
když nám pán Bůh zdraví dá,
jenom ten jest v pravdě št'asten,
kdo života užívá.

JENÍK

Proč jsi tak zasmušilá –
má drahá Mařenko?

MAŘENKA

Mám zlé tušení –
matička mně pravila,
že nás navštíví o pouti
souzený mi ženich můj –
Bože! Jak to skončí?

JENÍK

Dobře! Nic se nestrachuj
a ve mne se důvěřuj!
Bude-li jen vůle tvá
pevná a neústupná.

SBOR

Nechte vzdechů, nechte lkání, –
vaše věrné milování
nemine se požehnání.
Pojďte s námi k tanci, k zpěvu,
vzniknout nedopřejte hněvu,
muzika začíná, do kola, do kola!
(Odejdou do hospody.)

VÝSTUP 2.

Mařenka a Jeník.

MAŘENKA

Tak tedy přece se to státi má, ó já nešťastná!

JENÍK

Mařenko! Co tě tak zarmoutilo? Co se stalo?

MAŘENKA

Nediv se, Jeníčku. Dnes má přijít sedlák Mícha
se synem
na námluvy k nám. Snad už jsou ve vsi.

JENÍK

A ty, co jim odpovíš?

MAŘENKA

Co jim odpovím?
No to se ještě můžeš ptáti? Mohu-li přináležeti
jinému
než tobě, Jeníčku? Ale rodiče! – Otec můj jest
vázán –

JENÍK

To je ovšem smutné.

MAŘENKA

Ty's jaksi nesmělý, Jeníčku, a ostýchavý –
jako bys se něčeho bál, či snad někoho. –
Jeníčku, přísahej mi, že nemáš jiné lásky, jiného
závazku.

Věř, že mi už nejednou napadlo,
že truchlíš pro nějakou milenku.

JENÍK

Nikdy, nikdy!

MAŘENKA

Kdybych se co takového o tobě dověděla,
krutou pomstychtivou zlobou na tě bych
zanevřela.

Vojtěch Vondráček a Barbora Bočková

jako **Mícha a Háta**

Prodaná nevěsta na prknech Prozatímního,
Stavovského a Národního divadla
v letech 1868 až 2018

Štěpán Lustyk a Marie Anna Krušinová

jako **Jeník a Mařenka**

Prodaná nevěsta na prknech Prozatímního,
Stavovského a Národního divadla
v letech 1868 až 2018

KAREL SABINA (1813–1877)

Přečetli jste si úryvek z libreta, které napsal Karel Sabina. Narodil se v Praze jako nemanželské dítě Josefíny Sabinové, která tehdy bydlela u svého příbuzného, domovníka a zedníka, považovaného za jeho otce a vychovatele. Chlapec však svému okolí často nalhával, že jeho otec je polský šlechtic. Pocházel z velmi chudých poměrů, ale protože se jevil jako talentovaný a výřečný chlapec, bylo mu umožněno studovat na Akademickém gymnáziu. V letech 1831–1833 studoval filozofii a práva, studia však nedokončil.

Během studentských let patřil k okruhu Karla Hynka Máchy. Z něho vzešla mladá romantická generace 30. a 40. let 19. století. V roce 1831 společně uspořádali sbírku na pomoc prchajícím Polákům poraženým v listopadovém povstání.

Přispíval anonymně do německých časopisů *Der Komet*, *Der deutsche Planet* a almanachu *Mefistofeles*, které útočily na poměry v Rakousku. Od roku 1835 se začaly jeho články objevovat v časopisech *Květy* a *Včela*. Byl vyšetřován kvůli básni *Ku vzdáleným*. Při tomto vyšetřování u něj byly nalezeny dokumenty vedoucí k podezření z členství v revolučním spolku Mladá Evropa. Po tomto incidentu byl pod policejním dohledem a všechny jeho otištěné články byly důkladně kontrolovány. Znechucený odešel roku 1838 do Vídně a doufal, že alespoň na čas unikne policejnímu dozoru. Zde redigoval list *Der Adler*, proněmecký časopis, což bylo v pozdějších letech považováno za jeho prvopočáteční zradu na národu. Jeho publicistická činnost vzbudila pohoršení u hraběte Josefa Sedlnického, tehdejšího ministra policie, a tak byl Sabina donucen zastavit přispívání do tohoto deníku a vrátit se zpět do Prahy. Stál u zrodu pražského německého časopisu *Ost und West*, v němž bojoval za slovanskou literaturu. V roce 1845 se stal členem protirakouského demokraticko-revolučního hnutí Repeal.

Díky svým výborným řečnickým schopnostem se v roce 1848 stal vůdčí osobností revolučního hnutí za svrnutí absolutistického režimu v rakouském císařství. Částečné uvolnění poměrů mu umožnilo dostat se k redigování deníků *Pražské noviny* a *Včela*, které byly silně radikalizované a působily jako forma protirakouského odboje. Vedl je až do konce roku 1848, mimo konec června, kdy byl zatčen a po tři měsíce vězněn v bývalém klášteře sv. Jiří na Hradčanech.

Zanedlouho po propuštění se zasloužil o vznik nového listu *Noviny Lípy slovanské*. V těchto novinách zveřejnil Bakuninovu brožuru *Hlas k Slovanům*, která pomlouvala české poslance na říšském sněmu. Kvůli tomu na sebe opět upoutal pozornost a přílišný radikalismus mu vytkl i sám Karel Havlíček Borovský. Za uveřejnění Bakuninových spisů byl opět stíhán a vyšetřován.

Za údajné připravování protirakouského spiknutí pod vlivem M. A. Bakunina byl 10. května 1849 zatčen a ve vyšetřovací vazbě strávil tři a půl roku. Původně byl odsouzen k trestu smrti oběšením, ale později byl trest zmírněn na osmnáctileté vězení.

27. června 1857 byl z vězení propuštěn. Pokusil se o znovuoobnovení své literární činnosti. Před propuštěním však byl důrazně vyzván, aby bez souhlasu policie nic nepublikoval. Kvůli porušení tohoto zákazu byl v roce 1858 opět několik dní vězněn.

Jeho literární činnost po propuštění směřovala jednak k popularizaci tvorby K. H. Máchy s literární generací májovců. Dále byl od 60. let uznávaným libretistou čtyř českých oper, mezi nimi i *Prodané nevěsty*. Později zastával funkci dramaturga v Prozatímním divadle. Dále se věnoval řečnické činnosti – např. při položení základního kamene Národního divadla.

Po roce 1872, po vyzrazení jeho dlouhodobé udavačské činnosti, pobýval v Praze a živil v chudobě a osamělosti. V této době se odvážil přispívat pouze anonymně nebo pod pseudonymy. V posledních letech života ani nevycházel ven za bílého dne, chodil na procházky pouze v noci a většinou v přestrojení, neboť se bál lidí, kteří se o jeho konfidentské činnosti mohli dočíst téměř všude. Dožil v chudobě a bídě – zemřel na celkové vyčerpání těla i duše dne 9. listopadu 1877 v domě v Mariánské ulici v Praze. Na poslední rozloučení na Olšanský hřbitov jej doprovázel pouze malý zástup socialisticko-demokratických dělníků. Jeho hrob zůstal až do roku 1932 neoznačen.

Zdroj: Wikipedia (kráceno)

Milan Vedral jako **Kecal**

Prodaná nevěsta na prknech Prozatímního,
Stavovského a Národního divadla
v letech 1868 až 2018

Marie Anna Krušinová jako **Mařenka**

Prodaná nevěsta na prknech Prozatímního,
Stavovského a Národního divadla
v letech 1868 až 2018

TVŮRCI A HERCI

PETR ERBES (*1991)

Vystudoval obor Multimediální technologie na ČVUT a poté režii a dramaturgii na KALD DAMU. Zabývá se mimo jiné aktivní rolí diváků a strukturami hry. Je spoluautorem inscenací v divadlech: Komédie (*Vladař*), DISK (*Press Paradox*), Dejvické divadlo (*Vražda krále Gonzaga*), Jatka78 (*Chyba*), Národní divadlo Brno (*Zemský ráj to na dohled?*) atd. Spolupracoval s J. Havelkou na inscenaci *Dnes večer nehráme* ve Slovenském národním divadle a se skupinou 8lidí vytvořil projekt *Sametová simulace: Federál*. Je autorem dramatických textů (např. *Tři smrti Martina Šmída*). Mezi jeho projekty přesahující běžný rámec divadla patří karetní hra *Legionářek*, interaktivní stůl *Nad Zborovskou plání* nebo projekt *Montovna*. Je členem 8lidí a zakladatelem herního studia *PalackyGames*.

BORIS JEDINÁK (*1995)

V roce 2017 absolvoval bakalářské studium režie-dramaturgie na KALD DAMU v ročníku J. Havelky, které ukončil ročníkovou inscenací *Barunka is leaving* (DISK). Nyní pokračuje v magisterském studiu oboru dramaturgie. Jako dramaturg a autor se podílel na inscenacích v divadlech: DISK, Divadlo Na zábradlí, Minor, NoD, Stará Aréna Ostrava a Činoherní studio Ústí nad Labem. Lákájí ho divadelní tvary na pomezí inscenace, hry a instalace zkoumající participaci diváka, např. *Touring Turing* (KALD DAMU) nebo *Expedice* (Krutý krtek). Vedle divadelní tvorby spolupracoval na dvou výstavách pořádaných ÚSTR a je spoluautorem stolní hry *Legionářek*.

JAN TOMŠŮ (*1989)

Absolvoval KALD DAMU, obor scénografie. Spolupodílel se například na performativní instalaci *Montovna* (DISK, 4+4 dny v pohybu), na inscenaci *Podvratáci* (Spitfire Company) či na

inscenaci *O krásách bezpilotního bombardování* souboru 11:55 (NoD). Je spolupořadatelem Přehlídky současného umění a filmové animace v Olomouci (PAF) a je hudebním dramaturgem zlínské kulturní platformy Zvěřinec.

ALŽBĚTA VITVAROVÁ (*1995)

Studuje scénografii alternativního a loutkového divadla na DAMU. Věnuje se především kostýmní tvorbě a autorskému loutkovému divadlu. Je zakládající členkou skupiny vi.TVOR (2018) zaměřené na výtvarné divadlo. Se skupinou spolupracovala na vzniku loutkových pohádek *Dlouhý, Široký a Bystrozraký*, *Kde budeme bydlet*, *nonverbální inscenaci Lázně*. Od října 2019 je členkou dramaturgické rady festivalu Jičín – město pohádky.

BARBORA BOČKOVÁ (*1989)

Absolvovala Katolické gymnázium v Třebíči, fyzioterapii na FTVS UK. Následně vystudovala KALD DAMU pod vedením J. Mikuláška. V rámci studia hrála například v inscenaci *Máj* (r. A. Klimešová). Spolupracuje s alternativním uskupením vi.TVOR. Od roku 2018 je v angažmá Divadla Na zábradlí. Vidět ji můžete například v inscenacích *Persony*, *Krátké rozhovory s odpornými muži*.

CYRIL DOBRÝ (*1996)

Po neúspěšné středoškolské kariéře byl přijat na obor herectví na KALD DAMU pod vedením J. Mikuláška. Hostuje například ve Studiu Hrdinů v inscenaci *Modrovous – Naděje žen* (r. J. Horák a M. Pěchouček), ve Švandově divadle v inscenaci *Pohřeb až zítra* (r. D. Hrbek) a v divadle Komédie v inscenaci *Vladař* (r. A. Klimešová). Ve volném čase se věnuje řemeslu.

KATEŘINA KOZINOVÁ (*1995)

Studovala pedagogické lyceum a poté KALD DAMU v ročníku J. Mikuláška. Při studiu spolupracovala s tvůrci z FAMU a HAMU. Pro Český rozhlas nahrála rozhlasovou hru

Zlatý čas. Účinkovala v inscenacích *Žena v domácnosti* (r. A. Keita), *Così fan tutte*, *Mentalpower* a *Máj* (r. A. Klimešová). Nyní hostuje v hradeckém Klicperově divadle.

KRYŠTOF KRHOVJÁK (*1996)

Vystudoval módní návrhářství ve Frýdku-Místku a herectví na KALD DAMU pod vedením J. Mikuláška. Od začátku studií na DAMU spolupracuje s divadelním souborem Tygr v tísní ve Vile Štvanice: *Synáčci* T. Loužného, *Vožezvátka* a *Berlín Alexanderplatz* I. K. Kubáka a M. Novákové. Dále hostuje v divadle D21 v titulní roli inscenace *Utrpení mladého Werthera* (r. J. Šmíd). V angažmá v Městských divadlech pražských je od sezony 2019/20, zde ho můžete vidět v těchto inscenacích: *Vladař* (r. A. Klimešová), *Elefantazie* a *Revizor* (r. D. Drábek), *Romeo a Julie* a *Smrt obchodního cestujícího* (r. M. Dočekal).

MARIE ANNA KRUŠINOVÁ (*1992)

Studentka magisterského programu herectví na KALD DAMU, které završí inscenací *Čtvrthrst* (DISK). Občas účinkuje v inscenacích *Máj*, *Marie Antoinette Walks Down an Elegant Hallway Knowing Everyone Hates Her*, *Lázně* a další. V roce 2019 byla součástí nizozemské reprezentace na Pražském Quadriennale v rámci projektu *SELF – Human Soap*. Aktuálně se věnuje autorskému projektu *Come Home and Eat – Dinner for Strangers*. Hostuje jako členka dívčího sboru v inscenaci *Za krásu* (r. D. Špinar) na Nové scéně Národního divadla.

ŠTĚPÁN LUSTYK (*1994)

Studoval herectví na KALD DAMU pod vedením J. Mikuláška. Účinkuje například v autorských loutkových inscenacích *Tisíc tuctů* (r. J. Maksymov) a *Dlouhý, Široký a Bystrozraký*, které sklídily úspěch na několika českých i zahraničních festivalech. Jako herec a spoluautor se podílel na inscenaci *Lázně*, dále například na scénickém koncertu *Máj*. V divadle Komédie účinkuje v inscenaci *Vladař* (r. A. Klimešová). Věnuje se také tvorbě instrumentální rapové hudby pod pseudonymem BACKPACK.

MILAN VEDRAL (*1991)

Absolvent psychologie na PVŠPS a herectví na KALD DAMU. Divadlu se začal věnovat ve čtyřech letech a stal se součástí tehdejšího dětského divadelního souboru Labyrint. Jako dítě účinkoval v Divadle na Vinohradech v inscenaci *Král Jan* (r. J. Menzel), ve Stavovském divadle v inscenaci *Minetti: Portrét umělce jako starého muže* (r. O. Krejča) a v divadle Kolowrat v inscenaci *Smlouva* (r. A. Goldflam). Spolupracoval s divadelním sdružením OLDstars, kde si v inscenaci *Kupec benátský* (r. M. Satoranský) zahrál Shylocka. Hostuje také v divadle Komédie v inscenaci *Vladař* a v Divadle Na zábradlí v *Kyjem po kebuli*. Objevil se v několika filmech a seriálech.

TEREZA TĚŽKÁ (*1996)

Po studiu hudebně-dramatického oboru na ostravské Janáčkově konzervatoři studovala herectví na KALD DAMU pod vedením J. Mikuláška. V divadle DISK účinkovala například v adaptaci Máchova *Máje* (r. A. Klimešová). V divadle Komédie hraje ve vánoční inscenaci *A osel na něj funěl* (r. M. Homolová). Je jednou z hereček z připravovaného dokumentárního filmu *V síti* (r. V. Klusák a B. Chalupová). Mimo herectví se věnuje aktivismu a dobrovolnictví v boji proti klimatické krizi, spolupracuje s kočičím útulkem Catky Praha.

VOJTĚCH VONDRÁČEK (*1994)

V dospívání se vrcholově věnoval šermu, zúčastnil se i mistrovství světa. Absolvoval animovanou tvorbu a fotografii na SOŠ. Studoval herectví na KALD DAMU pod vedením J. Mikuláška. Studium úspěšně nedokončil. Od dětství hostuje v Divadle v Dlouhé a je stálým hostem Divadla Na zábradlí. Působí v Českém rozhlasu a namalová audioknihy. S otcem založil multigenerační devítičlenné hudební těleso *Když hudba ztichne*, kde hraje na housle, baskytaru a zpívá. Hrál také v několika filmech a seriálech, například *Stockholmský syndrom*, *Svět pod hlavou*, *Kapitán Exner*, *Místo*, *World on Fire*. V divadle Komédie ho můžete vidět v inscenaci *Vladař* (r. A. Klimešová).

PETR ERBES, BORIS JEDINÁK, JAN TOMŠŮ, ALŽBĚTA VITVAROVÁ A SPOL.
PRODANÁ NEVĚSTA NA PRKNECH PROZATÍMNÍHO, STAVOVSKÉHO
A NÁRODNÍHO DIVADLA V LETECH 1868 AŽ 2020

Desátá premiéra sezony 2019/20.

Program k inscenaci vydávají Městská divadla pražská.

Ředitel Daniel Příbyl.

Umělecký šéf Michal Dočekal.

Zřizovatelem je Magistrát hlavního města Prahy.

Program připravili Lenka Dombrovská, Petr Erbes a Boris Jedinák.

Grafická úprava Riana Št'áhlavská.

Fotografie pohlednic Natálie Ševčíková.

Děkujeme Jiřímu Štěpničkoví, Jitce Ludvové, Jiřímu Havelkovi,
Lukáši Jiříčkovi a Vráťovi Šrámkovi.

 bnt attorneys
in CEE

PRAHA
PRAGUE
PRAGA
PRAG

KOMEDIE MĚSTSKÁ
DIVADLA
PRAŽSKÁ ROKOKOABC